

scdoy cu sobrietate celebrate : vt imitemur eos q pcefferut : z gaudeat de vobis q orat p vobis : vt benedictio dñi in eternu mane at sup vos : fiat fiat.

Explicit Trac. de ps. LXXXVIII. Incipit Trac. de ps. LXXXIX.

Ratio Moysi hois dei. Pre notat psalm iste: p que hoies suu de legē dedit ppo suo: que p eudē hoiem suu de domo seruitut liberās: q dra ginta ānis p heremū duxit. Fuit q Moyses mister veteris testamēti: z ppha noui testamēti. Dia qppe illa in figura ptingebāt in illis: sic ait Apulus: Scripta sunt aut ad correptionē nřam: in q̄s finis scdoy obuenit. Scdm hāc q̄ dispēfationē q̄ facta est p Moysen: ispiciēdus ē psalm iste: q̄ ex ei oratōe titulu accepit. Expositio psalmi.

He: inqt: refugiu tu fact es nob: in generatiōe z generationē. Siue in oi gnānde: siue in duab vtete z noua: qz sicut dixi: mister fuit ille testamēti p̄nētis ad gnātionē veterē: z ppha testamēti p̄nēt ad gnātionē nouā. Qui testamēti sp̄osor sponsusqz cōiugij qd de illa gnātionē sortit est: ait ipse Iesus: Si crederet Moysi credētis z mihi: de me em ille scripsit. Ad em credēdus est ab ipo oino Moysē istuz psalmū fuisse p̄scriptū: q̄ vllis ei lris indit nō est: in quibus ei cātica scripta sūt: sed alicui significationis grā tā magni meriti serui dei nomē adhibitū est: ex q̄ dirigeret legētis vel audietis intētio. Fact es inqt nob dñe refugiu in gnātiōe z generationē. Quale autē refugiu fact sit: qm̄ sez nob cepit eē qd nō erat: id ē refugiu. Ad aut ipse nō erat aūqz nobis eēt refugiu: secut adiunxit. Di usqz mōtes fierēt z formaret terra z orbis terre: z a sclo vsqz in seculū tu es. Tu q̄ qui sp es: z aūqz essemus z aūqz mūdus esset: refugiu ex q̄ ad te conuersi sum fact es nobis. Ad mihi aut videt vteunqz intelligendū qd ait: Priusqz mōtes fierēt z formaret terra: vel sicut alij codices habēt: qd de vno vbo greco exp̄f sū est: fingere terra. Mōtes quippe ptes terre sūt altiores: z vtiqz si anteqz formaret terra de est: a q̄ terra formata est: qd magnū de mōtib vel q̄buslibet alijs ei p̄tib dicit: cuz sit de nō solū aū terrā: s̄ z aū celū z terrā: z ante oēm corpālē z spūālē creaturā: S̄z nimirū vniuersa creatura rōnal hac differētia fortasse distincta ē: vt mon-

tiū noie significarent celsitudies āgeloz: z fre noie hūilitas hoim. Et iō q̄uis oia q̄ creata sūt nō icōgrue: vel facta: vel formata dicant: tñ si verboy istoz est vlla pprietas facti sūt angeli: qui cūm eisdem celestibus enumerarent opib: ita enumeratio ipsa p̄clusa ē: Ipe dixit z facta sūt: ipse mādauit z creata sūt. Tñ aut hō fm corp fieret terra formata ē. Itā hoc verbo sc̄ptura vti tur: vbi legim: Vel finxit de: vel formauit de hoiem de limo terre. Ergo priusqz fierent ea q̄ in creatura tua sūma atqz magna sūt. Quid em̄ magis rōnali celestiqz creatura: z pusqz fingeret terra: vt eēt qui te agnosceret z laudaret in terra: z h̄ paz est: qz ista ceperūt siue in tpe: siue cū tpe: s̄ a seculo: z vsqz in seculū tu es. Qd p̄ueniēt diceret: ab eterno in eternū. Ad em̄ a seculo de: qz est aū secula: aut vsqz in seculū: cui est finis: cū sit ille sine fine: s̄ ex ābiguo verbo greco fit plerūqz in scripturis: vt vel seculū p̄ eterno: vel eternū p̄ seculo ponat latin⁹ interpres. Optime aut nō ait a seculo tu fecisti: z vsqz in seculū tu eris: sed p̄ntis significationis verbū posuit: insinuās dei substantiā omnimō incōmutabilē: vbi nō est fuit z erit: sed tñmō est. Tñ dicitur est: Ego sum q̄ suz: z q̄ est misit me ad vos: Et mutabis ea z mutabūtur: tu aut idē ipse es z anni tui nō deficiēt. Ecce q̄ eternitas facta est nobis refugiu: vt in ea māfuri: ad eā de hac tēpis mutabilitate fugiam. S̄z qm̄ cū hic sum in magnis z multis tēptationibus viuimus: quib⁹ ne auertamur ab isto refugio metuendū ē: intueamur qd p̄sequenter oratio poscat hois dei. He auertas hoies in hūilitatē: Id ē ne a tuis eternis atqz sublimib⁹ hō auersus tēpalia p̄cupiscat: sapiatqz terrena. Et hoc a deo petit qd de ipse p̄cipit: simili oino sentētia qua i oratōe dicim: He nos inferas in tēptationē. Beniqz z hic adiūgit. Et dixisti p̄uertimini filij hoim. Tanqz diceret: hoc a te peto quod ipse iussisti: dans ei⁹ grāte gloriā: vt qui gloriat in domino gloriatur: sine cuius adiutorio p̄r arbitriū volūtatis temptationis huius vite superare non possumus. He auertas inquit hominem in humilitatem: z tamen tu dixisti: Conuertimini filij hominū. Sed da quod iussisti: precē petentis exaudiendo: vel adiuuando volentis fidem. Quoniam mille anni ante oculos tuos: tanqz dies hesternā que p̄terijt. Id debe-

Alia lfa. ta. in.

Alia lfa. t aut. t no habet. t et. t ocus.

Manus... se... dicit...

mus ad refugiu tuu: vbi sine vlla mutabi- litate tu es: ab his pterentib' labentibusq; conuerti: qm' quantumlibet huic vite lon- gum tempus optetur. Adille aut' anni an- te oculos tuos taq; dies bestern' que pre- terijt. No saltez taq; dies crastinus qui ve- turus est: ita omnia que teporis sine clau- duntur pro transactis habenda sunt. Un- de z ea sibi apostoli Pauli postposuit inte- tio: que retro sunt obliuiscētis: vbi tempo- ralia cūcta oportet intelligi: z in ea que an- te sunt extēti: que appetitio est eternoz. Ne putaret aut' aliqui mille annos sic cōputa- ri apud deū p vna die: quasi tam lōgos di- es deus habeat: cū hoc ad cōtemnendam temporis longitudinē dictū sit: iō addidit:

Alia lfa. t nō habet t custodia.

Et sicut i vigilia in nocte: Cum vi- gilie spacium nō habeāt ampli' q̄ tres ho- ras: z tamē ausi sunt hoies psumere scienti- am temporū: qd̄ scire cupiētib' discipu- lis dñs ait: Non est vestruz scire tempora que pater posuit in sua potestate: z definie- runt hoc seculū sex annoz milibus tanq; sex dieb' posse finiri: nec attenderūt qd̄ di- ctū est: tanq; dies vn' qui pterijt. No enīz qm' dictum est: soli mille anni pterierant: et qd̄ eos maxime debuit admonere ne tem- porum clauderētur incerto qd̄ ē sicut vigi- lia in nocte. Neq; enī sicut de sex dieb' ali- quid verisimile vident' opinari: ppter sex dies p̄mos quibus deus p̄fecit opera sua: sic etiā sex vigilias: id est horas decē z oc- to possunt illi opinationi coaptare. Bein- de iste homo dei: vel potius p̄betic' spiri- tus: velut dei legē in secreta eius sapientia p̄scriptā: vbi vite mortalū peccatrici con- stituit pcurādi modū: z mortalitatis erum- nā videtur quodāmodo recitare: cū dicit: Que p nihilo habent' anni erunt eoz. Adane sicut herba trāseat: mane floreat z p̄trāseat: vespe de- cidat: indurescat z arefcāt. Felicitas ergo heredū veteris testamēti quā p mag- no bono expetierunt a dño deo suo: hanc legē accipe meruerūt in occulta eius pui- detia: quā videtur recitare Moyses: q̄ p nihilo habent': erunt anni eoz. Pro nibi- lo enī habētur que añq; veniāt adhuc nō sunt: cū venerint iā nō erunt: nō enī vt as- sint veniāt: sed vt nō sint. Adane: id ē pus sic herba trāseat: mane floreat z p̄trāseat: vespe: id ē p̄ ea decidat: durescat z arefcāt: decidat vtq; in mortē: durescat in cadauē: arefcāt in puluere. Que nisi caro: vbi ē cō-

Alia lfa. t trāseat. t induret.

cupiscētia dānata carnaliū: Dis enī caro fenū: z claritas hois vt flos seni: fenū aru- it: flos decidit: verbum autē dñi manet in eternū. Hanc aut' penā de peccato venisse nō tacēs: p̄nuo subieci. Qm' defeci- mus in ira tua: z in indignatione tua turbati sum'. Defecim' i infirmi- tate: turbati sum' mortis timore. Infirmi enī facti sum': z infirmitatē finire trepida- mus. Alter te inqt cinget z fert q̄ tu nō vis: q̄uis martyrio nō puniēdo s̄ coronando. Et ipius dñi aīa nos in se trāfigurās tristi- erat vsq; ad mortē: qm' z dñi exitus nō ni- si mortis. Posuisti inqtates n̄as in cōspectu tuo: Id est non ab eis disti- mulasti. Seculū nostrū in illuimatio- ne vult' tui. Subaudit' posuisti. In illu- minatōe aut' vult' tui dixit: qd̄ supius in cō- spectu tuo: z sc̄m n̄m qd̄ supius inqtates n̄as. Qm' oēs dies n̄ri defecerūt z in ira tua defecim'. Sat' in his verb' oñdit' penā esse ista mortalitas. Defecisse dies dicit: siue quod in eis deficiūt hoies amādo que transeūt: siue qd̄ ad paucitatē redacti sūt. Qd̄ videtur in consequētibus apire cū dicit. Anni nostri sicut ara- nea meditabunt': dies ānoz n̄roz in ipsis septuaginta āni. Si autē in poteratib' octoginta āni z āpli- us eorum labor z dolor. Hec q̄dem verba vident' exprimere breuitatē miseriā q̄ vite hui': qz lōgeui appellānt h̄ tpe etiā q̄ septuaginta ānos vixerūt. Usq; ad octo- ginta aut' vident' aliq̄s vires h̄fe: his vero āplius si vixerint: multiplicatis laborib' z dolorib' viuūt. Sed multi z intra septua- ginta annos: gerūt infirmissimā z erumino- sissimā senectutez. Et sepe vltra octoginta ānos senes mirabil' vigē p̄bati sunt. Ad- huc est q̄ in his numer' spūale aliqd̄ p̄scrui- tari. Neq; enī sup filios Adā: p que vnuz hoiez pctm̄ intravit in mūdū: z p peccatū mors: z ita in oēs hoies mors p̄trāsīt: ma- ior ira est dei: qz multo breui' viuūt q̄ vix- rūt antiq;. Cū z vite ipoz irrisa sit longitu- do: vbi mille āni cōpati sunt diei besterno atq; p̄terito: z horis trib'. Et vtq; tūc mul- tū viuebāt: qm' irā dei puocauerunt vsq; ad diluuium quo perirent. Septuaginta porro anni z octuaginta sunt centū quin- quaginta. Quē sacrū esse numerū satis in- sinuat liber iste psalmoz. Hanc enī habēt in significatione rationē centū qui quagin- ta quā q̄ndecim: qui numerus sit septem z

Alia lfa. t Quia. t furore tuo. t turbati.

Marginal notes on the right edge of the page.

octo cōiunctis: quorū p̄mus insinuat p̄p̄
sabbati obseruationē testamētū vetus: se-
cūdus testamētū nouū p̄pter dñi resurre-
ctionē. Hinc sūt in tēplo q̄ndecim gradus:
hinc sunt in psalmis q̄ndecim cātica gra-
dū: hinc q̄ndecim cubitū sūmos mōtes aq̄
diluuij sup̄auit: et si q̄bus alijs locis sacra-
tus cōmendat hic numer⁹. Ergo anni n̄ri
inq̄t sicut aranea meditabunt. In reb⁹ cor-
ruptibilib⁹ laboramus: corruptibilia opa-
tebamur: q̄ nos s̄m̄ Esaiā p̄phetā mini-
me p̄tegebant. Dies annoꝝ n̄roꝝ in ipsis
septuaginta ānis: si aut̄ in potentatib⁹ oc-
tuaginta anni. Aliud ē in ipsis: aliud in po-
tentatib⁹. In ipsis: h̄ est in annis vel dieb⁹
ipsis q̄ datur intelligi in t̄p̄alib⁹ reb⁹. In se-
ptuaginta: q̄ t̄p̄alia p̄mitti vident̄ in vete-
ri testamēto. Si aut̄ nō in ipsis ānis sed in
potentatibus: id ē nō in reb⁹ t̄p̄alibus sed in
eternis: octuaginta āni q̄d nouū testamen-
tū in spe ē renouatiōis et resurrectionis in
eternū. Et āpl⁹ eoz labor et dolor: id ē q̄s-
q̄s hanc fidē trāsgredit̄: et āplius aliqd̄ que-
rit: labores iueniet et dolores. P̄t̄ et sic in-
telligi: q̄ in nouo testamento p̄stituti su-
mus q̄d octogenari⁹ significat numer⁹: am-
plius habet hec vita n̄ra laborē et dolorē:
dū in nobismetipsis ingemiscim⁹ adoptio-
nē expectātes redēptionē corpis n̄ri. Spe
em̄ salui facti sumus: et q̄d nōdū videmus
p̄ patiētā expectam⁹: et h̄ ad misericōdiam dei
p̄tinet. Tū sequit̄ et dicit. **Qm̄ super-
uenit māfuetudo: et corripimur.**
Quē em̄ diligit deus corripit: flagellat aut̄
oem̄ filiū quē recipit: et dat etiā magnis q̄-
busdā stimulū carnis a quo colaphizent̄:
ne extollant̄ in magnitudine reuelationū
suarū: vt virtus in infirmitate p̄ficiat̄. Qui
dā sane codices nō habēt corripimur: sed
erudiemur: q̄d ad eandē mansuetudinē re-
uocat̄. Nō em̄ p̄t̄ erudiri quisq̄ sine labo-
re et dolore: q̄ virtus in infirmitate p̄ficiat̄.

**Quis nouit potestātē ire tue: et
p̄ timore tuo irās tuā dinumerare?**
Valde paucorū hoīm est in quā nosse ire
tue p̄tātē: quia plerisq̄ ita magis cū par-
cis: irasceris: vt nō ad iram: sed potius ad
māfuetudinē tuā p̄tinere intelligat labor et
dolor: quo corripis erudisq̄ q̄s diligis: ne
penis excrucient̄ eternis. Sic enī legitur
in alio psalmo: **Irabit dñm peccator: p̄
magnitudine ire sue nō exquiret. Quis q̄
nouit?** Id est quousq̄ reperitur qui noue-
rit potestātē ire tue: et p̄ timore tuo irā tuam

dinumerare? Etiā hic subaudit̄ q̄s nouit.
Q̄ difficile inuenit̄ q̄ nouerit ita p̄ timore
tuo dinumerare irā tuā: vt etiā hoc addat:
et ad eā intelligat p̄tinere: q̄ nōnullis q̄bus
plus irasceris parcere videaris: vt p̄spere-
tur peccator in via sua: et maiora recipiat
in nouissimo. Potestas q̄ppe hūane ire cū
corpus occiderit amplī nō habet q̄d faci-
at: deus vero habet p̄tātē et hic punire: et p̄
corpis mortē mittere in gehennā: Et a pau-
cis eruditis maior ei⁹ ira intelligitur: vana
et seductoria felicitas impioꝝ. Hāc ille nō
nouerat cui⁹ pene cōmoti sūt pedes: q̄ ze-
lauit in peccatorib⁹ pacē peccatorū int̄-
uens: Sed didicit eā cū intraret in sanctua-
riū dei: et intelligeret in nouissimis: q̄ pauci
intran̄: vt discat̄ p̄ timore dei dinumerare
irā ei⁹: et p̄spicitatē hoīm maloꝝ numero
applicare penarū. **Dexterā tuā sic no-
tā fac:** Hoc. n. magi h̄nt et codices greci:
nō sicut quidā latini: **Dexterā tuā no-
tā fac mihi.** Quid est q̄ dexterā tuam sic
notā fac: nisi christū tuū: de q̄ dictū est: **Et
brachiū dñi cui reuelatū ē: sic notā fac: vt
in eo discant̄ fideles tui ea magi a te posce-
re: et sperare p̄mia fidei q̄ nō apparēt̄ i vete-
ri testamēto: sed reuelātur in nouo: ne arbi-
trētur p̄ magno habendā et cupiendā vel
adamādā esse terrenorū ac t̄p̄aliū bonorū fe-
licitatē: et cōmoueat̄ pedes eoz cū eā vi-
derint: et in eis qui te nō colūt: et gressus eo-
rū effundant̄ in lapsum: dū nesciūt dinu-
merare irā tuā: Beniq̄ s̄m̄ orationē hanc
hoīs sui sic notū fecit christum suū: vt suis
passiōib⁹ demonstraret: nō ea munera q̄ vi-
dent̄ sonare in veteri testamēto: vbi sūt vni-
bre futuroꝝ: s̄ et̄na esse cōcupiscēda. P̄t̄
in isto sensu etiā in dei dextera intelligi: in q̄
iustos suos ab impijs segregabit: q̄ et ipse
bene sic cognoscit cū flagellat omnē filiū
quē recipit: neq̄ in peccatis suis p̄spicari
sinit plus irascendo: sed in māfuetudinē si-
nistā flagellat vt emendatā ad dexteram
ponat. Et illud q̄d plerisq̄ codices habēt:
**Dexterā tuā notā fac mihi: ad vtrumq̄
referrī potest: siue ad christum: siue ad eter-
nam felicitatē. Nam de⁹ ita nō habet cor-
poralis forme dexterā: sicut nec iram com-
motionibus tribulentā. Quod vero adu-
git. **Et compeditos corde in sapien-
tia. Alij codices non habent cōpeditos:
Sed eruditos.** Verbū em̄ grecū ita in
vtraq̄ significatione similis sonat: vt vna
syllaba paululū differat. S̄ cū illi erudiā****

tur in sapiētia qui inſciūt: ſicut ſcriptū eſt: pedē in cōpedes eius: nō utiq; pedē corporis: ſed pedē cordis: z eius velut aureis vīculis alligati a via dei nō exorbitāt: nec ſunt ab illo fugiunt: Quodlibet horū legat ſalua ē ſentētia veritatē. Et ipſos em̄ cōpeditos vel eruditos corde in ſapiētia: ſic notos deus fecit in nouo teſtamēto: vt pro fide quā iudeorū z gentiū detestabat ipietas: omnia ptemnerēt: z eis ſe puare patenti que magna putāt pmiſſa in veteri teſtamēto qui carnaliter iudicant. Et qm̄ cū ſic noti fierent: vt illa cōtemnerent: z desiderandis eternis p ſuas paſſiones teſtimoniū perhiberent: vnde z teſtes dicti ſunt. Sic em̄ grece martyres appellātur multa: z multū mala z acerba temporalia pertulerunt: hoc attendit iſte homo dei: z ppheticus ſpiritus p Moysi vocabulū figurat: z ait. **Conuertere domine quousq; z deprecabilis eſto ſup ſeruos tuos.** Glor eſt eorū vel pro eis qui multa pſequēte iſto ſeculo mala tolerant: innoſcant compediti corde in ſapiētia: vt nec tantis malis coacti refugiāt a domino ad huius ſeculi bona. Scdm̄ autē illud quod alibi ſcriptū eſt: Quousq; auertis faciē tuam a me: etiā hoc dictus eſt: **Conuertere domine quousq;.** Et vt ſciant qui multū carnaliter deo tribuūt hūani corporis formā: auerſionē vultus eius: z conuerſionē nō fieri motu ſimili motibusq; corporis noſtri: in hoc eodem pſalmo recolāt ſuperiora: **Doſuiſti iniquitates noſtras in cōſpectu tuo: ſeculum noſtrū in illuminatione vultus tui.** Quomō ergo hic dicit: **cōuertere: vt ſit p̄pitius: quali faciē auerſiſſet iratus: cuz ibi ſe ſic inſinuet iratū: vt n̄ auerterit facies ab iniquitatibus: z ſeculo eorū quibus irasceatur: ſed ea poti⁹ in cōſpectu: z in illuminatione vultus ſui poſuerit.** Qd̄ autē dicitur: **Quousq; verbū orationis eſt iuſticie: nō indignationis impatiētie.** Sane qd̄ hic poſitus eſt: **deprecabilis eſto: alij verbū ex verbo deprecare interpretati ſunt.** Sed qui ait: **Deprecabilis eſto: vitauit ambiguit: q̄a deprecare cōmune verbū eſt.** Nā z ille deprecatur qui deprecatione funditur: z ille cui funditur. **Bicim⁹ em̄: Deprecor te z deprecor a te.** Beinde illa bona q̄ futura ſūt: ſpe anticipans: z velut facta iam deputans. **Repleti ſumus: inq̄: mane miſericordia tua:** Ergo i hiſ velut nocturnis dolorib⁹ z laborib⁹ pphētia nobis accēſa

Alia ſa.
† vſq; quo.

eſt: ſicut lucerna in obscuro loco donec luceſcat dies: z lucifer oriat in cordib⁹ nſis: **Beati enim mūdo corde qm̄ ipſi deū videbunt.** Tunc replebuntur eo bono iuſti: qd̄ nunc eſuriunt z ſitiunt: cū per fidem ambulātes pegrinātur a dño. Unde z alio loco dicit: **Repleb me leticia cū vultu tuo: mane aſtabūt z pteplabunt.** Et ſicut alij dixerūt interptes: **Saciati ſum⁹ mane miſericordia tua: tūc ſatiabunt.** Sicut em̄ alibi ait: **Satiator dñi manifeſtabit gloria tua: vnde dicitur: Ostende nobis patrē z ſufficit nob: atq; ip̄e dñs ait: Ostendā meipm̄ illi.** Qd̄ donec fiat: nihil boni nobis ſufficit: nec ſufficere debet: ne deſideriū noſtrū in via remaneat: qd̄ donec pueniat extendendū ē. **Repleti ſumus mane miſericordia tua. Et exultauim⁹: z iocūdati ſumus in omnibus dieb⁹ noſtris.** Dies ille: dies eſt ſine fine. Simul ſūt illi oēs dies: iō faciāt. Nō em̄ ſuccedētib⁹ cedūt: vbi nō eſt aliqd̄ qd̄ nō veniēdo nondū ſit: z veniēdo iā nō ſit. Oēs ſimul ſunt: qz vnus eſt q̄ ſtat z nō trāſit: ipſa eſt eternitas. Hi ſunt dies de quib⁹ dicitur: **Quis eſt homo q̄ vult vitā: z diligit dies videre bonos: Hi dies z alio loco āni appellāntur: vbi deo dicitur: Tu autē idē ipſe es: z anni tui nō deſiciēt.** Non em̄ anni ſūt q̄ p nibilo habent: aut dies ſūt q̄ ſicut vmbra declinauerūt: ſed dies ſunt q̄ ſunt: **Quorū numex notū ſibi fieri precabatur qui dicebat: Noſtū fac mihi dñe finē meum: quo pueniendo manēā: z nihil vter⁹ iam requirā: z numex diez meorū q̄s eſt: Utiq; qui eſt: nō qui nō eſt: quia dies iſti de quibus z illic cōſequēter dicit: Ecce veteres poſuiſti dies meos: nō ſunt: quia nō ſtant: nō manent: celerrima mutabilitate tranſcurrūt: nec vna hora in eis inuenit in qua ita ſumus: vt nō alia ps eius tranſerit: alia ventura ſit: nulla ſtetyt ſit. Illi autē anni: z dies nō deſiciūt in quib⁹ nec nos deſiciem⁹: ſed ſine defectu reſiciemur. Exeſtuet em̄ aīa nſa illorū diez deſiderio: ſit at ardēter atq; vehemēt: vt illic repleamur vbi ſatiemur: ibi dicamus qd̄ hic predicemus: **satiati ſumus mane miſericordia tua: z exultauimus z iocūdati ſumus in omnibus diebus nſis.** **Letati ſumus p dieb⁹ q̄ bus nos hūiliaſti: annis q̄b⁹ vidimus mala.** Nūc autē in dieb⁹ adhuc malignis dicam⁹ qd̄ ſeq̄t. **Et respice i ſeruos tuos z in opa tua:** Ipſi em̄ ſerui tui opera tua ſunt: non ſolum vt homines**

Alia ſa.
† nō habet
† delectat.

Alia ſa.
† nō habet

sint: sed etiā vt sint serui tui: id est obedien-
tes iussis tuis. **I**psius enim sumus figmentū:
nō solū in Adam: sed etiā creati in christo
Jesu: in operibus bonis que preparauit
deus vt in illis ambulemus. **D**eus est enim qui
opatur in nobis: et velle et proficere pro bona
voluntate. **E**t dirige filios eorum. **E**t
sint recti corde quibus bonus est deus. **B**o-
nus est enim deus israel: sed rectis corde: nō si-
cut ille cui commoti sunt pedes: quia pacem
peccatorum intuenti: displicere ceperat deus:
quasi ista nesciens: quasi ista nō curans: et ab
humani generis gubernatione dissimulans.

Et sit splendor domini dei nostri super
nos: **E**t dicit: Signatum est super nos lumine
vultus tui domine. **E**t opera manuum nostra-
rum dirige super nos: **E**t nō ea pro re-
rum terrenarum mercede faciamus. **T**unc enim
nō directa sed curua sunt. **H**ucusque psal-
mū istū multi codices habent: sed in nōnul-
lis legitur alius vltimus versus: **E**t opus
manuum nostrarum dirige. **C**ui versus
diligentes et docti priorat stellā: quos aste-
ricos vocant: quibus significant ea que in
hebreo vel alijs interpretibus grecis reperi-
unt: in septuaginta vero interpretatione nō
sunt. **Q**uē versus si velimus exponere: id
mibi videtur habere sententiā: quod omnia bona
opera nostra: vniū opus est caritatis. **P**le-
nitudo eius legis est caritas. **N**am superiore
versu cum dixisset: **E**t opera manuum nostra-
rum dirige super nos: isto vltimo nō opera sed
opus dixit manuum nostrarum dirige: tanquam
vltimo versu volens ostendere ipsa opera vniū
opus esse: id est ad vniū opus dirigi. **T**ūc enim
recta sunt opera: cum ad hunc vniū finem diri-
guntur. **F**inis enim precepti caritas est de corde
puro: et conscientia bona: et fide non ficta.

Opus quod vniū est in quo sunt omnia: fides
que pro dilectione operatur: vnde etiā dominus
in euangelio dicit: **H**oc est opus dei vt cre-
datis in eū quē ille misit. **C**um ergo in ipso
psalmo: et vita vetus: et vita noua: et vita
mortalis: et vita vitalis: et anni qui pro nihi-
lo habentur: et dies habentes plenitudinē nu-
merici: et dies habentes leticie: id est et penā primi
hominis: et regnū seculi: satis aperteque di-
stincta sunt. **A**d hoc enim existimo homines dei
Moyse nomen titulo eius inscriptus: vt eis
qui pie recteque scrutantur scripturas: eo mō-
do intimaretur etiā lex dei quod Moyse mini-
strata est: vbi pro bonis operibus sola vel pe-
ne sola prima terrenorum bonorum deus polli-
ceti videtur: siue dubio habere sub velamen-

to tale aliquid quale iste psalmus ostendit.
Sed cum quisque transierit ad christum: aufer-
tur velamen: et reuelabuntur oculi eius vt
consideret mirabilia de lege dei: donante illo
cui dicimus: **R**euela oculos meos: et consi-
derabo mirabilia de lege tua.

Explicit Tract. de ps. LXXXIX.

Incipit Tract. de ps. XC.

Sermo primus: de prima parte psalmi.

Psalmus iste est de quo dominus no-
strum Iesum christum diabolus temptare
ausus est. **A**udiamus quod vt possi-
mus instructi resistere temptatori: nō presumē-
tes in nobis: sed in ipso quod prior temptatus est:
ne nos in temptatione vinceremur. **I**lli enim
temptatio nō erat necessaria. **T**emptatio christi:
nostra doctrina est. **S**i autem attendamus
quod responderit diabolo: vt hō et nos responde-
amus quod similiter temptat: intremus pro ianuā:
sicut audistis lectionē euangelij. **Q**uid est
enim intrare pro ianuā: **I**ntrare pro christum. **I**p-
se enim dixit: **E**go sum ianua. **Q**uid autem in-
trare pro christo: **I**mitari vias christi. **I**n quod
imitaturi sumus vias christi: **N**ihilquid in ea
magnificētia in qua deus erat in carne: **A**ut ad
hoc nos exhortat: aut hoc a nobis exigit:
vt talia miracula qualia fecit ipse faciamus:
Aut vobis dominus noster Iesus christus: nōne et
mō et ipse cum patre totum mundum gubernat: **E**t
nunquid vel ad hoc vocat hominē faciēs eū
imitatorē suū: vt cum illo gubernet celum et ter-
ram: et omnia que in eis sunt: **A**ut vt sit et ipse cre-
ator: pro quod sicut omnia: sicut pro christum facta
sunt omnia: **N**ecque ad ista opera te inuitat deus sal-
uator dominus noster Iesus christus: que fecit ab
initio: de quibus scriptum est: **O**mnia pro ipso facta
sunt: **N**ecque ad illa que fecit in terra: nō hō tibi dicit:
Nō eris discipulus meus nisi ambulaueris super
mare: aut nisi suscitaueris mortuum quod tridu-
anum: aut nisi oculos ceci nati aperis: nec
hō. **Q**uid est quod intrare pro ianuā: **B**iscite a me
quod mihi sum et humilis corde. **Q**uod factus est
propter te: hoc in eo debes attendere vt imi-
teris. **M**iraculum enim et nondum natus de
Maria fecit. **Q**uis enim vltimus fecit: nisi de
quo dictum est: **Q**ui facit mirabilia magna
solus: **I**psius enim virtute: et antea qui fece-
runt potuerunt aliquid facere. **I**n virtute christi
Melias mortuum suscitauit: **N**isi forte ma-
ior est **P**etrus quam christus: quod christus voce sus-
citauit egrotantē: **P**etrus autem cum pertransiret
vmbra ipsius tangendi preserebat egroti.
Potentior ergo petrus quam christus: **Q**uis
hoc dementissimus dixerit: **Q**uare ergo